

Басва Д. Д.
студентка
Шишкін В. О.
кандидат економічних наук, доцент
Запорізький національний університет
м. Запоріжжя, Україна

БІЗНЕС ПЛАНУВАННЯ ЯК ІНСТРУМЕНТ ОЦІНКИ ДОСЯГЕНЬ ПІДПРИЄМСТВА

На сьогодні бізнес – це досить прогресивна система ведення господарства незалежно від соціально-економічного устрою суспільства. Критична концепція бізнесу виходить із того, що бізнес – це діяльність людей, спрямована на одержання прибутку. А заради прибутку бізнесмен готовий на все [1, с. 11].

Саме критична концепція бізнесу була покладена в основу системи законодавчого регулювання економіки.

Щоб як можна точніше зрозуміти сутність бізнесу, слід розглядати його як систему з такими властивостями, як: доцільність, цілісність, суперечливість та активність.

Доцільність означає, що бізнес має раціональну спрямованість на одержання прибутку. А вищі цілі бізнесу виходять із вимог закону вільної конкуренції.

Цілісність означає, що у прагненні до збільшення прибутку, бізнес пронизує всі сфери суспільства. Тому заборони і обмеження бізнесу повинні бути зведені до розумного рівня.

Суперечливість означає, що бізнес складається із протиріч, більш того, саме вони є джерелом його розвитку.

Активність означає, що бізнес – це явище соціальне. Розумна активність людей бізнесу реалізується в розмірах валового національного продукту країни, рівні життя громадян, привабливості тієї або іншої країни для проживання в ній тощо.

Бізнес і підприємництво нерідко ототожнюються, проте між ними є відмінності. Бізнес визначається як справа, що приносить дохід. Це може бути як дохід від індивідуальної трудової діяльності, так і дохід від спекуляції і навіть від кримінальної діяльності (наприклад, злочинний бізнес). Підприємництво виступає як ініціативна діяльність під власну матеріальну відповідальність, спрямована на отримання прибутку. Оскільки прибуток постає як різниця між одержуваним підприємцем доходом і витратами, то підприємництво можна розглядати як бізнес, але не завжди бізнес є підприємництвом, тому що не завжди його безпосередньою метою є прибуток.

Однією з невід’ємних складових успішного підприємництва є бізнес-планування, тобто докладне обґрунтування проекту, завдяки якому буде можливість повністю оцінити ефективність майбутнього або існуючого бізнесу, дати відповідь на питання, чи слід вкладати гроші в дане підприємство.

Бізнес-планування дає змогу оцінити якість опрацювання ідеї проекту,

спрогнозувати і оцінити можливі ризики, визначити комерційну і бюджетну ефективність проекту, ознайомити майбутніх інвесторів з головною метою та ідеєю, підвищити дисципліну зсередини та працювати за принципом: «Все що заплановане – має бути виконано!» [1, с. 18].

У сьогоденні бізнес-план займає місце все більш важливого документа, який здатний переконливо довести можливість підприємства виробити і продати достатню кількість товарів або послуг. До того ж розміри доходу та повернення вкладень мають задовольняти майбутніх інвесторів. Тим самим, бізнес-планування дає зрозуміти повний стан справ на теперішній та майбутній час; чітко змалювати той рівень, який зможе досягти підприємство, розрахувати процес зміни одного стану на інший.

Більшість проблем мають можливість бути вирішені завдяки постійному уточненню бізнес-плану, метою приведення його у відповідність до умов, що змінюються. Це надає можливість користуватися бізнес-планом як реальним критерієм оцінення фактичних досягнень підприємства. Наприклад, бізнес-план за минулий рік зможе продемонструвати, які із стратегій компанії є більш ефективними, а які не дуже, або взагалі провальні, та наскільки успішним був той чи інший спосіб його реалізації [2].

При дослідженні фактичних досягнень підприємства у порівнянні з бізнес-планом виявляють позитивні та негативні сторони організації, які надалі можливо буде використовувати для уникнення відхилень між плановими і фактичними показниками.

Бізнес-планування зазвичай виконує як зовнішні, так і внутрішні функції. На момент пошуку інвесторів, партнерів якісно розроблений та оформлений бізнес-план буде найкращою візитною карткою компанії [3, с. 35].

Завдяки чітко поставлених остаточних цілей розробленого бізнес-плану вся діяльність підприємства стає більш цілеспрямованою, що дає змогу направити розвиток організації в правильному напрямку.

Постійне використання бізнес-планування підприємство створює собі так званий інструмент контролю управління, який дає змогу забезпечити поетапне просування до встановленої мети.

Під час складання бізнес-плану відбувається процес самонавчання, а вже після втілення передбачених ним кроків він стає базою для аналізу фактичних показників. Тим самим, підприємець набуває певних знань, важливого досвіду та невід'ємного професіоналізму, що неможливо без планування.

Література:

1. Карпов В. А. Планування та аналіз підприємницьких проектів : навчальний посібник. Одеса : ОНЕУ, 2014. 243 с.
2. Орлов О. О., Головач Т. В. Бізнес-планування. URL: https://msn.khnu.km.ua/pluginfile.php/188846/mod_resource/content/1/tem%2017. (дата звернення: 26.10.2022.).
3. Горбаченко С. А., Карпов В. А. Аналіз підприємницьких проектів : навчальний посібник. Одеса : ОНЕУ, 2013. 241 с.